

Вежба 3.6. – Лет балоном

Васпитно-образовни циљеви часа	Ученици постају свесни универзалних вредности у људским правима. Разумеју да су нека права имплицитно садржана у другим правима, али унутар система људских права разлика је у томе јесу ли одређена људска права заштићена или не. Ученици разумеју да су људска права неотуђива и да се деспотско укидање људских права граничи са диктатуром.
Напомена	Ова игра се може користити као увод на почетку једне од низа лекција о људским или дечјим правима или као прелазни задатак на крају.
Наставна средства	Хемијске оловке и папир, по могућности велики листови папира који се могу ставити на зид; листа права која се могу одбацити/којима се може дати приоритет.

Поступак

1. Наставник управља игром. Ученици су распоређени у групе од по петоро до шесторо. Свака група добија плакат и маркере. Ученици цртају велики балон изнад океана или локалног предела. Вреће с песком које представљају десет људских права су залепљене на плакат (погледати листу ниже доле).
2. Сада игра почиње. Ученици треба да замисле како путују у „балону људских права“. Балон почиње да пада и путници морају бацити неку врећу како би избегли несрећу.
Задатак ученика је да распореде људска права, која су представљена у теретним врећама, по приоритету. Користиће следеће критеријуме: Да ли је неко право имплицитно садржано у другоме? Да ли је неко право од посебног значаја за демократију или за наше личне потребе?
3. Међутим, балон и даље пада и потребно је бацити још терета у редовним размацима. Ученици морају да баце још врећа са теретом. Након што су бацили четири или пет врећа, балон се безбедно приземљује.
4. Разматрање урађеног задатка:
Свака група представља своју листу целом одељењу и објашњава (неке) своје приоритете. Затим се листе могу поредити. Постоје ли велике разлике? Такође би требало поразговарати о учињеном раду у групама. Да ли је било тешко усагласити се? Да ли је било тешко дати приоритет неким правима у односу на друга?
У квалитетном уставу, укидање било којег од тих права узроковало би озбиљну штету демократији. Људска права су права која нам по природи припадају и зато су неотуђива. На темељу тога може се рећи да је лет балоном заправо симулација ситуације за коју се надамо да се никад неће догодити. То треба јасно нагласити у закључку.
Ако би ученици на основу тога довели у питање правила игре, онда би се могло сматрати да је образовни циљ потпуно испуњен.
Могуће је продужити разматрање проучавајући која од ових права су део устава земље и како се та права штите.

Додатни предлог

Када се ова вежба ради са млађим ученицима, комаде терета – права - требало би заменити терминима који су познатији ученицима, на пример „слободни избори“ могу се заменити „играчкама“. Током разговора након урађене вежбе ови предмети се могу повезати са дечјим правима.

Материјал

Изабрана људска права

Може се размислити и о другачијем избору људских права за ову вежбу, рецимо, заменити доњу листу потпуном листом људских права са разних интернет-сајтова или из прилога у Приручнику III ове едиције.

Терет у балону се састоји од следећих права:

- слободни избори
- слобода власништва
- равноправност жена и мушкараца
- чисто и здраво окружење
- приступ здравој храни и чистој води
- право на образовање
- слобода мишљења, савести и вере
- одећа и дом за све грађане
- приватни живот без уплитања
- слобода кретања.